

[Kristine Heltberg.]

sandsynligvis øges med flere tusinde. Det kan være, at de unge, der uddanner sig nu i de mange fag, hvor man taler om overproduktion, slet ikke kan få anvendelse for netop dette eller hint, især hvis det er et snævert og erhvervsrettet studium. Men de står sandelig bedre rustet til et hvilket som helst job til sin tid, hvis de dog har lært noget, end hvis de bare har døjet under arbejdsløsheden. Det, der er væsentligt, og det, de kan lære på universiteterne, er dette at lære noget. Det er det, som man måske kunne kalde for højskoleeffekten, sandelig en meget billig side af universiteternes virksomhed; universiteterne er formodenlig ikke så lidt billigere end de højskoler, vi ellers plejer at være så begejstrede for her i livet. Og her savnede jeg fra hr. Arnfasts side en belysning af netop denne side af journalisthøjskolens funktion, netop denne højskoleside, hvor folk så at sige kunne lære at arbejde, lære at skrive ordentligt og udtrykke sig.

Dernæst må man undre sig over, at valget netop er faldet på medicinen som det sted, der først skulle hugges ind på. Der angives en masse tal, bl. a. det kommende antal patienter pr. fremtidig læge, problemerne omkring turnusuddannelsen, antallet af kommende bedriftslæger osv. Men man kan ikke frigøre sig for det indtryk, at alle disse tal så at sige udgør et regnestykke, der er blevet stillet op, efter at facit er blevet opstillet forinden. Man kan ikke frigøre sig for at konstatere, at tanken om besparelser, f. eks. af den tredje kliniske uddannelsesmulighed i København el. lign., har været det primære og betragtningen over samfundets behov det sekundære, og det er det modsatte forhold, man kunne have ønsket sig.

Det helt afgørende er, at man nok fra ministerens side taler smukt og varmt om liberalisering og demokratisering, der skal åbnes for inden for denne sektor. Men man begynder bagvendt med hugget og ikke med åbningen. Hvordan mon sagen stiller sig med den økonomiske side omkring åbningen af de virkelige realiteter omkring den fleksible strukturering af uddannelsessystemet? Det gælder både inden for sundhedssektoren og inden for andre sektorer. Det er, fordi jeg synes, vi mangler svaret på dette spørgsmål, at min frygt for arbejdsløsheden forekommer mig at være mere realistisk end ministe-

rens optimisme om, at vi nu har fat i en slags planlægning.

Lad os se de nye muligheder først, en bedre studievejledning osv., måske vil det så vise sig, at hele dette postyr, vi har i øjeblikket, er inderlig overflødigt. Husk på, at man på universiteterne i årevis har advaret ministre og folketingsudvalg mod de farlige følger af, at kun disse uddannelser havde relativt åben adgang i modsætning til de allerfleste andre. Unge mennesker er derved blevet tvunget ud i en uddannelse, de ikke ønskede. Fik man ikke den, man elskede, måtte man arbejde 7 år eller måske 10 år for at lære på universitetet. Så længe dette misforhold ikke er rettet op, er der ikke rimelige forhold på universiteterne hverken for de studerende eller for forskerne.

Men for at vende tilbage til lægerne. Havde det ikke, hvis man havde taget hele sundhedssektoren under ét, været klogt og rigtigt at omstrukturere studiet således, at man f. eks. startede med de første 1-2 år med en samlet basisuddannelse, som efter en meningsfyldt afsluttende prøve, altså ikke en meningsløs stopprøve, ville afgive et meget godt grundlag for valget af en videre kortere eller længere uddannelse inden for hele sektoren? Det fremgår af det materiale, vi har fået i uddannelsesudvalget, at en sådan prøve ville give et langt bedre egnethedskriterium end dem, man forsøger at gøre tilforladelige i dag.

Noget af det mest farlige ved modelforslaget er det, at studentereksamenkvotienten er kommet til ny ære og værdighed. Efter min mening er det ikke blot i de fleste tilfælde svært at se den direkte korrelation mellem gymnasiefag og studiefag, men der er direkte også den fare, at man favoriserer den ensidigt flittige, men fantasiforladte student for den, skal vi sige fremtidige Øjvind Winge eller Niels Bohr, måske også fremfor den menneskeligt set gode læge, for slet ikke at tale om den fortvivlede effekt, det vil have på hele skolen, hvor vi netop har fået mulighed for at afskaffe noget af karakterræset i folkeskolen. Skal det nu ind i gymnasiet igen, skal det smitte af på hele situationen for de unge under uddannelse, og hvordan bliver virkningen mon i retning af sociale skævheder? Det er slemt nok ved vore universiteter i forvejen, som ministeren meget rigtigt pegede på, men det bliver